

RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsako sredo in soboto.

Naročnina za avstro-ogrske kraje za celo leto 10.40 K, za pol leta 5.20 K, za četrt leta 2.60 K, mesečno 90 vin.; za Nemčijo za celo leto 12 K, za pol leta 6 K, za četrt leta 3 K; za Ameriko za celo leto 14 K, za pol leta 7 K.

Posamezna številka 10 v.

Reklamacije so poštnine proste. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo, inserati. Enostopna petil-vrstica (širina 88 mm) za enkrat 30 vin., večkrat po dogovoru.

31. številka.

V Ljubljani, v soboto, dne 18. aprila 1908

Leto XI.

Praznujte dostojno prvi majnik!

NASLOVA: Za dopise in rokopise za list: Uredništvo «Rdečega Prapora», Ljubljana. — Za denarne pošiljave, naročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: Upravništvo «Rdečega Prapora», Ljubljana, Jurčičev trg številka 3/1.

Ljubljanskim volilcem III. razreda!

V sredo dne 22. aprila Vam je voliti svetovalce v dopolnitev mestnega sveta ljubljanskega.

Volilci, pošljite letos v občinski svet zastopnike, ki znajo in Vas morejo zastopati samostojno, ki jim niso vezane roke, da si pridobite vpliva na občinsko gospodarstvo.

Volilci, če hočete dosečiboljšanje glade stanovanskega in draginskega vprašanja, volite na dan volitve kandidate, ki poznajo socialne reforme, ki pa poznajo tudi potrebne socialne reforme, in o katerih ste prepričani, da jim nihče ne bo mogel prepričati jasne besede na pravem mestu.

Volite kandidate, ki zastopajo v kulturnem oziru najpepolnejši program.

Volilci, ker Vam nalaga občina direktna in posebno indirektna davčna bremena, volite zastopstvo, ki bo vedelo ceniti v občinskem svetu Vaše davčno moč.

Samovlast v občini ni občinarjem v korist.

Zato Vam priporočamo, da glasujete le za te tri kandidate:

Etbin Kristan

pisatelj v Ljubljani

Ivan Mlinar

tiskarniški korektor v Ljubljani.

Josip Petrič

strojevodja v Ljubljani.

Otresite se, cenjeni volilci, vsakega varuštva in glasujte v interesu občine, v interesu napredka mesta in v interesu pravičnosti, ki jo čuti vsak volilec, da je namreč potrebno v občinskem svetu zastopnikov, ki bodo zastopali koristi občinarjev.

Ne zamudite te prilike, cenjeni volilci; dajte duška svojemu nezadovoljstvu; porabite to volitev kot orožje za dosego Vaših pravic v občini.

Ne dajte se begati z izmisljenimi vestmi, ki bi jih nasprotniki utegnili razširjati o naših kandidaturah, ki pa bi jih morala izključiti dostojnost političnega boja. Glasujte z zavestjo, da hoče stranka tudi v občini izvrševati svoje dolžnosti. Naša načela so nam predragocena, da bi jih zatajili ali izdali. Kdor pripoveduje kaj drugega, laže namenoma. Varujte se torej nedostojnih volilnih manevrov in če izveste zanje, nam jih naravnost naznanite.

Volilni odbor soc.-dem. stranke.

Velika noč.

Zvonovi so molčali in naenkrat zopet zapojejo. Slavnostno je to zvenenje in čudovito sugestivna je pesem, ki jo pojo za Velikonoč. Kakor da se je vse hrepenenje življenja izlilo v bronaste jezike in doni z nadčloveškimi glasovi v višavah.

«Premagana je smrt» — pojo zvonovi; «premagana je smrt» — pojo duhovniki; in «premagana je smrt» — veruje ljudstvo. Kajti kar je živo,

hrepeni po življenju in sladka je vera v uresničenje želja. Življenje pozdravlja ljudstvo z zelenimi vejami, s prvimi cveticami pomladi, z gorečimi svečami, s petjem in s šumom.

Tako je bilo v davnih časih, preden so učenci in misionarji pripovedovali o smrti in vstajenju Nazarenca. Tako je bilo, ko je človek opazoval solnce in zvezde na nebu, vetrove v zraku, vode in rastline na zemlji. Tako je bilo, ko so topli žarki prepodili zimo in je zemlja razbila ledene okove, ki so bili močni kakor grob.

Bilo je v davnih časih. Kadar je Vesna premagala Morano, je bil praznik vstajenja. Osvobodila se je zemlja, vzkliko je življenje v njenem naročju in dvignila se je rast. Tedaj je tudi človeštvo dihalo svobodno in krepko. Ob jasnem nebu se je zjasnilo čelo človeka, s cveticami na polju so vzcvetele rože na njegovem licu. Kajti življenje prirode je bilo njegovo življenje. Trpljenje matere zemlje je bilo njegovo trpljenje, njena radost je bila njegova radost, njen praznik je bil praznik človeka.

Kršćanstvo je dalo vstajenju drug zmisel, a praznik je ostal. In danes ima prerjenje svojo slavnost, kakor v pozabljenih časih. Kakor pred tisočletji spi zemlja po zimi globoko, trdo spanje; kakor pred tisočletji se zbudi v objemu toplejšega solnca, pa se ozaljša in rodi in plodi. A človeško življenje na njej se je izpremenilo; delo mu je dalo nove, nekdanj neznan, neslučene oblike. Podilo je človeka dalje in dalje, v nove kraje, k novim bogovom in k novim ciljem. Veličastni tempel prirode je zaprt, slavospevi v višavah so utihnili. V tovarnah ropočejo stroji, šumno se vrte mogočna kolesa, piščalke žvižgajo in človek služi v novem hramu novemu bogu-mamonu.

Milioni mu služijo. Dan na dan mu žrtvujejo krvave žrtve svojega zdravja in življenja. Tema je v hramu in težak je zrak. In milioni so v njem, kakor v ogromnem grobu, kjer vlada trohno. Zmagala je smrt.

Samo hrepenenje je še ostalo. Hrepenenje zdihuje in pretaka krvave solze. Včasi zakrili v grobu spomin na življenje; spomin na solnce, na šumeče gozdove, na pisane cvetice in zelene trate; spomin na žuboreče potoke in na modra jezera; spomin na neizmerne daljave in nedosežne višave; spomin na svobodo. In tedaj se dvigne hrepenenje. Pa zaskripeljejo kolesa, zaropodejo stroji, briligne piščalke; mamonove orglje buče pesem sužnjem in prepode hrepenenje...

Topiči grmč, prapori vihrajo, glase se zmago-slavne pesmi: Premagana je smrt!

Velika noč!

Sin človeka je odrešil človeštvo s smrtjo na križu in čez tri dni je vstal od mrtvih. Aleluja! Zvonovi, ki so molčali, pojo vstajenje in odrešenje. Travniki se zelene, gozdovi šumé, cvetice cveto in ptiči žgole. Še stoji tempel prirode in življenja...

A pojutrišnjem se bo zopet kadilo iz visokih dimnikov, odmevala bo sekira v temnih roveh, ropotali bodo stroji v zatohlih tovarnah. Milioni bodo prinašali krvave žrtve svojega zdravja in bitja, življenje pa bo ostalo zunaj, neznan, nedosežno milionom. Dokler ne vstane novi odrešenik človeštva, mogočni gospodar človeškega dela, da sezida tempel v treh dneh.

Tedaj bo milionov vstajenja dan...

Strokovni pregled.

Zidarska organizacija.

Ljubljanski zidarji, organizirani v ljubljanski podružnici Zveze avstrijskih zidarjev, so imeli v nedeljo, ob 9. dopoldne svoj letošnji redni občni zbor. Na dnevnem redu so bile sledeče točke: 1. Poročila. 2. Vpisovanje in vplačevanje. 3. Volitev odbora. 4. Organizacija zidarjev na Kranjskem. 5. Raznoterosti. Zbora se je udeležilo do 180 zidarjev in pomožnih delavcev. Sodrug Vičič je pozdravil navzoče v imenu organiziranih zidarjev ter je takoj podal poročilo. Naglasil je, da je že skrajni čas, da so zidarji začeli misliti z lastno glavo ter razmotriva vzroke, zakaj niso zidarji na Kranjskem doslej nič napredovali. Kljub večkratnim poskusom in pridnemu prizadevanju se ni dalo zidarjev prepričati, da je organizacija edino sredstvo, s katerim se dajo zboljšati žalostne razmere v tej stroki. Malomarnost in brezbržnost slovenskih zidarjev je največ kriva, da je položaj stavbinskih delavcev neznošen. Namesto da bi bili na prvem mestu organiziranega delavstva, smo takorekoč na zadnjem, pa zato ni čudo, da nas nihče ne vpošteva. Kamorkoli se ozremo, povsod vidimo, kako tesno se delavci oklepajo svojih organizacij in zato se množe uspehi zidarjev po drugih krajih. Pri nas pa doslej ni bilo nikake prave organizacije in zato tudi uspehov ni bilo. Z veseljem je pozdraviti, da so se začeli končno vendar tudi naši zidarji dramiti ter misliti na orožje, ki ga najdejo v svoji organizaciji. Izkušnja nas je poučila, da nimamo brez organizacije moči in da je posameznik ničla v sedanjih gospodarskih bojih. Poziva torej navzoče, naj se združijo v svoji organizaciji, ki zastopa koristi vseh, da tako dosežejo moč, s katero lahko zmagajo v neizogibnem boju.

Potem poda blagajnik računsko poročilo, iz katerega posnememo:

Podružnica je imela dohodkov od marca 1906 do konca novembra 1907 — 230 tedenskih prispevkov po 30 vin. = 69 kron; 21 tedenskih prispevkov po 20 vin. = 4 K 20 vin.; dve vpisnini po 40 vin. = 80 vin.; 20 vpisnin po 60 vin. = 12 kron; skupaj 86 kron. Saldo iz leta 1906 je bil 40 K. 37 vin. Stroški: Zvezi odračunano 280 prispevkov po 21 vin. = 47 K 30 vin.; 21 prispevkov po 13 vin. = 2 K 73 vin.; dve vpisnini po 40 vin. = 80 vin.; 20 vpisnin po 60 vin. = 12 kron; skupaj 62 K 83 vin. Za delegacijo v Trst 6 K 18 vin., potovalne podpore 10 K 90 vin., shodi in tiskovine 33 K 26 vin., pisarniški stroški in poštnina 1 K 7 vin., stanarina in selitev 10 K. Skupni izdatki 124 K 24 vin. Saldo torej 2 K 13 vin.

Sodrug Šobic kot preglednik poroča, da je našel knjige in blagajno v najlepšem redu in predlaga zato, naj se odboru podeli absolutorij, kar se soglasno sprejme.

Vpisalo se je 26 novih članov ter se je plačalo 250 tedenskih doneskov, tako da šteje podružnica sedaj 135 članov.

V odbor se soglasno volijo: Načelnik Miha Šefic, namestnik Miha Škubic, blagajnik Janez Hren, zapisnikar Karol Štrukelj, odborniki Janez Bricelj, Blaž Černe, Alojzij Čeh, Miha Korošec, Anton Grčar, preglednika Anton Vičič in Janez Kalnik.

Pri četrti točki je poročal sodrug Tokan o organizaciji. Do nedavna — je dejal — so bile pri nas razmere take, da človek sploh ni vedel o ekzistenci zidarjev. V javnem življenju niso prišli do veljave. Po stavbiščih je poletel mrgolelo izmučenih in sestradanih ljudi. Toda nihče ni vprašal, kako se jim godi. Naše meščanstvo se rado baha, da je Ljubljana lepa, a nikomur ne prihaja na misel, da so prav zidarji iz predpotresne vasi napravili mesto. V lepih palačah se udobno raztezajo bogatini, oni, ki so jih zidali, morajo pa prebivati zunaj mesta v zatohlih luknjah, kjer je jetika doma. V mestu imajo zidarji samo pravico delati in žrtvovati svoje zdrave kosti za udobnost drugih, vse to pa za odškodnino, ki ne zasluži imena mezda, temveč bi komaj zadostovala za napitnino. Najvišja plača, ki jo zasluži zidar na Kranjskem, iznaša 1 gold. 80 kr. na dan. Taka mezda itak ob sedanji draginji ne zadostuje za življenje; vsa beda tega sistema se pa šele razume, če se pomisli, da ima zidar samo par mesecev po leti dela in še tedaj mu vzame slabo vreme polovico časa. Po zimi pa naj bi bil živ od poletnih prihrankov. Toda kaj naj si od te borne mezde prihrani, ko mora do skrajnosti varčevati, da vsaj za silo izhaja, kadar ima dela? Kaj naj počne po zimi, če ima ženo in pet, šest, osem otrok, ker ni nič ne navadnega? Kdor se zanima za življenje zidarjev, jih poleti lahko opazuje, ko si prineso lonček kislega fižola, ali pa kos črnega, starega kruha za hrano. Da bi preslepil svoj želodec in pregnal večno skrb, se pa marsikdo zateče k žganju. Govornik ostro kritizira obrtno nadzornišvo in naglašja, da bi se morali obrtni nadzorniki voliti izmed delavstva, dočim opravljajo to službo čisto ljudje, ki niso nikdar delali in ne poznajo stroke. Težko da je kdo v Ljubljani videl obrtnega nadzornika priti na stavbo; pa tudi če bi prišel, ne bi bilo mnogo pomagano, kajti stavbinstva ne razume, predstavi se pa najprej podjetniku, ki že poskrbi, da se ne vidi, kar bi njemu škodovalo. Drugače je pač tam, kjer so zidarji organizirani.

V Zagrebu, Gradcu, Celovcu, na Dunaju i. t. d. se jim godi pač drugače, kakor v Ljubljani. Plače so regulirane; zidar zasluži tam najmanj 4 do 5 kron na dan; delavni čas je urejen; na stavbiščih so postavljene barake, v katerih se zidar po končanem delu lahko očisti, da mu ni treba hoditi umazanemu in poškopljenemu po mestu. Taki zidarji ne gledajo s spoštovanjem na Vas, ki se ne zavedate svojih pravic. Govornik apelira na navzoče, naj se otresejo te sramote ter naj se organizirajo. A tudi agitirajo naj, da spravijo zadnjega tovariša v organizacijo, kajti le tedaj bodo imeli tudi slovenski mizarji moč, da si pribore boljšo bodočnost. (Viharno odobravanje.)

Sodrug Vičič pojasni nekatere točke glede organizacije. Potem opozarja na zidarsko stavko v Podmoklih na Češkem in na agente, ki iščejo po raznih deželah stavkokaza. Nihče naj se ne da zapeljati in naj tam ne sprejme dela, dokler ne poroča organizacija, da je stavka končana. Če pride tak agent, naj se ga pa pošlje kar k društvu, da dobi, kar išče.

S tem je bil dnevni red izčrpan. Ob očitnem navdušenju za organizacijo zaključil sodrug Vičič zborovanje ob 12. opoldne.

Politični odsevi.

Umor gališkega namestnika.

V torek dopoldne je bil pogreb ustreljenega gališkega namestnika grofa Potočkega na zelo slovesen način. Krsto se prepeljali na kolodvor in odtod v Krzesowico pri Krakovu, da jo shranijo v obiteljski rakvi. Na ulicah so bili šolski otroci v špalirju, gojenci dobredelnih zavodov, menihi, društva in korporacije, reprezentanti državnih, deželnih in občinskih uradov in zastopniki naučnih zavodov. Posmrtni govor je imel deželni maršal grof Badeni. Krsto so nosili do Bernardinske cerkve uradniki namestništva; za krsto so korakali ministrski predsednik baron Beck, ministra Bierneth in Korytowski, potem cesarjev vrhni ceremoniar Choloniowski. Rusinski klub je zastopal poslanec Romančuk. Ob 1/4. popoldne je poseben vlak odpeljal krsto in vdeležence pogreba v Krzesowice.

Kot naslednika grofa Potočkega imenujejo poslanca tajnega svetnika Bobrzinskega, ki je bil predsednik deželnega šolskega sveta.

Zagovornikom Sičinskega je imenovan dunajski odvetnik dr. Walter Rode. Za razpravo bo baje delegirano graško deželno sodišče.

Sičinski je bil večkrat zaslisan. Vede se mirno. Protestiral je, da bi ga bila mati nagovorila na atentat in pravi, da je to rekla, ker je hotela iz materinske ljubezni vzeti krivico na se. Poleg matere in sester morilca je policija zaprla tudi vseučilišnega dijaka Ceglinskega, Sičinskijevega prijatelja, ter vdovo lekarnarja Korolukova. Hisne preiskave so bile pri mnogih Rusinih, pa so ostale brezuspešne.

Trdi se, da je prišel od kabinetne pisarne takoj po umoru brzojav na podpredsednika namestništva, naj se takoj zapečati delavna soba ubitega namestnika, dokler ne pride odposlanec carske kabinetne pisarne. Iz tega se sklepa, da je imel Potocki tajne spise, ki so bili znani samo njemu in vodstvu kabinetne pisarne. S tem se dovaja tudi v zvezo njegova prošnja pred smrtjo, da naj se cesarju sporoči, da je bil umirajoči vedno njegov zvesti služabnik.

Demonstracije proti Rusinom so se ponavljale. Na nekaterih rusinskih poslopjih so večinoma mladi ljudje pobijali sipe.

Klerikalen parlament imamo v Avstriji, pa naj bo večina tisočkrat liberalna. Naši liberalci niso nič drugega več, kakor zakrčkanji klerikalci. Vnovič je to dokazala zadnja seja državnega zbora v petek. Baron Hock je podal interpelacijo zaradi Wahrmundove brošure. Podpredsednik Začek (Mladoček!) je izjavil, da ne dovoli čitanja interpelacije na javni seji. Vsled tega je bila tajna seja. Tukaj je baron Hock najprej utemeljil svojo interpelacijo. Potem je sodrug Pernerstorfer predlagal, naj se čita na javni seji. Ne more se trpeti, da bi predsedništvo vpejalo cenzuro in konfiskacijo v parlament. — Klerikalci so bili besni in so kar divjali. Črni baron Morsey se je razburjal, da prihaja član najvišjega sodišča (baron Hock je namreč dvorni svetnik pri najvišjem sodišču) s tako interpelacijo. (Klici: Ovadah! Denunciant!) Sternberg je zahteval konec debate. Seitz je protestiral, ker sploh še ni bilo formalne debate. Potem je govoril Pattais «krščanskega» stališča. Profesor Masaryk si je po zaslugi privoščil Morseyja. Socialni demokratje so zahtevali, naj se glasuje po imenu o predlogu, da se čita interpelacija na javni seji. Večina je glasovala za tajno (!) sejo s 186 proti 126 glasom. Liberalci so jo večinoma popihali. Potem se je čitala interpelacija in klerikalci so zopet divjali, ker so hoteli preprečiti čitanje. Podpredsednik je prekinil sejo. Potem je Schuhmeier čital interpelacijo in je posebno naglašal zanimiva mesta. Krščanski so tulili, žvižgali, razbijali po pulnih, pa ni nič pomagalo. Glasoviti Biellohlawek je zakričal: «Plačani framašoni!» Schuhmeier je izjavil, da ne čita dalje, dokler ne dobi zadoščenja za žalitev. Biellohlawek zleze vase in izjavi, da njegove besede niso bile namenjene Schuhmeierju. O Hockovem predlogu, da se prečita interpelacija na javni seji, se je glasovalo zopet po imenih in so krščanski zopet divjali. Predlog je po zaslugi liberalcev padel z 98 proti 152 glasom.

Razmere na Ogrskem osvetljuje interpelacija, ki jo je vložil slovaški poslanec Skičak v ogrskem državnem zboru. Prebivalci občin Hrustin in Bobin so pri oblastih slabo zapisani, češ, da so panslavisti. Pred kratkim je bil tja prestavljen kaplan Tomaneč, ki je bil tudi na sumu, da je panslavist. Napravili so pri njem hišno preiskavo, a uspeha ni bilo. Tedaj je mestni sodnik sklenil pri sebi: «Le počakajte! Z žandarji vam izženem panslavizem.» A ko so prišli žandarji v Hrustin, niso mogli nikjer dobiti stanovanja. Hoteli so vložiti v hišo kmeta Zilincea. Ker so bila vrata zaprta, so vdrli skozi okno. V sobi jim je stopila Zilinceva žena nasproti in jih je vprašala, kaj da iščejo. Namesto odgovora so jo žandarji sunili v prsi, da se je nezavestna zgrudila in so jo morali odnesti iz njene lastne hiše. Potem so žandarji naložili kmetom, naj jim prineso iz gozda drv za kurjavo. Kmetje so to odklonili, ker je bil snež previsok. Žandarji so si vzeli drv iz šole, tako da se tam ni moglo kuriti. Zabrani so tudi prebivalcem, občeovati s kaplanom. Če so bili na ulici trije ljudje skupaj, so jih žandarji razgnali. V obeh občinah je pravo obsedno stanje. — Odgovora poslanec Skičak ni dobil na svojo interpelacijo.

Hrvatski ban baron Rauch je dobil klofuto, ki brenti! Poslanci srbske samostalne stranke so imeli konferenco, na kateri so sklenili sledeče odprto pismo:

Z javnim pismom smo dne 10. aprila pozvali barona Pavla Raucha, naj jasno dokaže, kar je trdil o protidinastičnem in veleizdajniškem vedenju naše stranke, katere trditve je njegovo, iz deželnih sredstev plačano časopisje sprejelo in razširilo. Baron Rauch je odgovoril na to pismo z izjavo v uradnem listu dne 11. t. m., iz katere je razvidno, da nima dokazov za svojo trditve. Zato prihajamo,

da je baron Rauch s svojega visokega mesta hudobno lagal, obrekoval in denunciral.

Za bana hud poper!

Nadškof Abert v Bambergu bi moral biti pravi vzor našemu Jegliču. V svojem poklicu se čuti pravega policajnega šefa nad duhovniki. V spominu je še, kako je prepovedal župniku in poslanecu Grandingerju, govoriti na neklerikalnih shodih. Po vsej Nemčiji je bilo veliko ogorčenje zaradi tega, a to ga nič ne ženira. On gre dalje svojo pot. Sedaj je zopet pisal pismo župniku Tremelu, ki noče delati centruške politike. Pismo se glasi:

«Kakor poročajo razni časopisi, nameravate v mladoliberalnem društvu v Bajrajtu prirediti predavanje. Menda Vam ni znano, da sem šele pred kratkim gospodu župniku in deželnozbornskemu poslanecu Grandingerju prepovedal tako predavanje v mladoliberalnem klubu v Norimberku. Iz enakih razlogov prepovedujem Vam, prečastiti, resno in odločno, nameravano predavanje.

Vaše prečastitosti vdani
Friedrich Philipp,
nadškof bamberski.»

Župnik Tremel je odgovoril s sledečim pismom:

«Ekscelenca! Prečastiti gospod nadškof! Samo prošnje moje ostarele matere, kateri bi rad prihranil bridkosti do zadnjih posledic izvedenega boja za moje državljanske in osebne pravice me navajajo, da opustim nameravano predavanje,

Vaše nadškofovske ekscelence najspoštljivejši in v vseh delih cerkvene discipline najpokornejši župnik Johann Tremel.»

In še so ljudje, ki verjamejo, da duhovnik lahko zastopa ljudstvo po svojem prepričanju, ne pa po škofovi volji! Pa saj se spominjamo, kakšna pisma je Jeglič pisal Askercu zaradi umetnosti!

Danski Folkething je sprejel zakon, ki daje občinsko volilno pravico vsem moškim in ženam, ki so 25 let stari in plačajo davek, ter ženam, katerih možje plačujejo davek.

Predsednik Roosevelt priporoča ameriskemu kongresu, naj dovoli sredstva za stavbo štirih bojnih ladij najnovejšega sistema.

Ruska duma je sprejela načrt ministrstva za ljudsko izobrazbo, s katerim se dovoljuje 6,900.000 rubljev na leto za oblatorično vpeljavo ljudskošolskega pouka.

Dijaki v Kazanu so priredili shod, na katerem so zahtevali, naj se zapre vseučilišče do septembra, ker mu je vlada odvzela avtonomijo. Policija je zaprla vse dijake, ki so se bili udeležili shoda, približno njih štiristo.

Belgijski socialisti so sklenili, napeti vsa moč, da preprečijo anektiranje Kongo-države pred volitvami. V parlamentu se poda predlog, ki bo zahteval, naj se predloži načrt ljudstvu, da glasuje o njem.

Sodrug, somišljeniki! Zahajate le v take gostilne kavarne in brivnice, kjer je na razpolago Vaše glasilo. . . Agitajte „Rdeči Prapor“! povsod za

Dopisi.

Loko pri Zagorju. Pred nekaj časa je prevzel posestvo gospoda Eibensteinerja njegov naslednik Alojz Ašič, kateri je služboval nekje na Štajerskem na kmetijski šoli kot ekonom. Takoj pri svojem nastopu kot posestnik je začel hujskati kmete, da naj podražijo rudarjem mleko. Nasprotnoval je tudi hrastovemu drevesu, ki v bližini njegovega posestva, in ob nedeljah je kmetom pravil, kako da naj ravnajo na svojih kmetijah, da bode kmečko prebivalstvo prišlo do boljšega materijalnega obstanka. Prevzel pa je tudi posele, tako tudi nekega hlapca. Hlapec je začel bolehati; zavarovanega pri kakšni bolniški blagajni seveda ni imel, ker bi bilo treba plačevati; radi tega pa je hlapec moral bivati ves čas svoje bolezni v hlevu zraven živine brez zdravniške pomoči. Postrežba je bila gotovo imenitna, ker je tudi v hlevu končal svoje življenje dne 10. aprila t. l. Pustil pa je mrtvega tudi v hlevu tako dolgo, da so se usmilili rudarji ter ga odnesli v zagorsko mrtvašnico. Čudili smo se nad tem nensmiljenim ravnanjem proti svojemu poslu, človeku, kateri je bil uradnik na kmetijski šoli in ki vedno pripoveduje, da manjka kmetom poslov. Ta slučaj bode imel gotovo posledice, da bo vsakdo pomislil, preden sprejme službo pri takšnemu ekonomsko izobraženemu kmetu. Mi pa dostavimo samo še, kadar bodo zopet agrarci zabavljali čez socialne demokrate, da so krivi ker jim manjka poslov, jim povemo to na vse usta, da so sami krivi radi nečloveškega ravnanja s svojimi posli.

Polj. (Narodnjaški klerikalizem.) Po vsem Slovenskem je med meščanstvom razširjeno mnenje, da imamo v Istriji narodnjake, ki vodijo borbo edino za obstanek hrvatske in slovenske narodnosti. Takozvani narodnjaki se inčas spretni v reklami, ki jo delajo izven Istre, in časopisi, ki ne preiščejo nobene stvari sami, jim nasedajo kakor